

Βρυξέλλες, 28.10.2019
COM(2019) 548 final

**ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΠΡΟΣ ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ, ΤΟ
ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ, ΤΗΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ
ΚΑΙ ΤΗΝ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ**

**σχετικά με την εφαρμογή, τα αποτελέσματα και τη συνολική αξιολόγηση του
ευρωπαϊκού έτους πολιτιστικής κληρονομιάς 2018**

1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

1.1. Πλαίσιο: Η πολιτιστική κληρονομιά της Ευρώπης ως πόρος για την Ευρώπη

Η Ευρωπαϊκή Ένωση ανακήρυξε το 2018 ευρωπαϊκό έτος πολιτιστικής κληρονομιάς (εφεξής «ΕΕΠΚ 2018»).

Η πολιτιστική κληρονομιά της Ευρώπης αποτελεί «κοινή πηγή μνήμης, κατανόησης, ταυτότητας, διαλόγου, συνοχής και δημιουργικότητας για την Ευρώπη¹». «Περικλείει ένα ευρύ φάσμα πόρων που μας κληροδοτούνται από το παρελθόν, με οποιαδήποτε μορφή και όψη —υλικοί, άυλοι και ψηφιακοί (εκ γενετής ψηφιακοί ή ψηφιοποιημένοι εκ των υστέρων), όπως για παράδειγμα μνημεία, χώροι, τοπία, δεξιότητες, πρακτικές, γνώσεις και μορφές έκφρασης της ανθρώπινης δημιουργικότητας, αλλά και συλλογές που φυλάσσουν και διαχειρίζονται δημόσιοι και ιδιωτικοί φορείς όπως μουσεία, βιβλιοθήκες και αρχεία [καθώς και] την κινηματογραφική κληρονομιά²».

Συνολικά ως περιοχή, η Ευρωπαϊκή Ένωση καταλαμβάνει περισσότερο από το ένα τρίτο του καταλόγου παγκόσμιας πολιτιστικής κληρονομιάς της UNESCO³ και το ένα τέταρτο του αντιπροσωπευτικού καταλόγου της UNESCO για την άυλη πολιτιστική κληρονομιά της ανθρωπότητας⁴. Μέχρι σήμερα, 38 τόποι έχουν λάβει το σήμα ευρωπαϊκής πολιτιστικής κληρονομιάς⁵ για τον ρόλο που διαδραμάτισαν στην ιστορία της Ευρώπης. Υπάρχουν 33 πιστοποιημένες πολιτιστικές διαδρομές του Συμβουλίου της Ευρώπης⁶. Η Europeana, η ψηφιακή πλατφόρμα της Ευρώπης για την πολιτιστική κληρονομιά, παρέχει πρόσβαση σε 54 εκατομμύρια αρχεία από 3 700 ευρωπαϊκά πολιτιστικά ιδρύματα. Όσον αφορά τη φυσική κληρονομιά —η οποία αποτελεί καθόλα μέρος της πολιτιστικής κληρονομιάς—, το δίκτυο των 27 000 προστατευόμενων τόπων Natura 2000 καλύπτει το 18 % της χερσαίας και περίπου το 6 % της θαλάσσιας έκτασης της ΕΕ.

Η πολιτιστική κληρονομιά αποτελεί επίσης πόρο για την Ευρώπη. Περισσότεροι από 300 000 άνθρωποι απασχολούνται στον τομέα της πολιτιστικής κληρονομιάς της ΕΕ και 7,8 εκατομμύρια θέσεις εργασίας στην ΕΕ συνδέονται έμμεσα με την πολιτιστική κληρονομιά (π.χ. διερμηνεία και ασφάλεια).

Η παρούσα έκθεση παρέχει επισκόπηση της εφαρμογής και των αποτελεσμάτων του ευρωπαϊκού έτους πολιτιστικής κληρονομιάς 2018, σύμφωνα με το άρθρο 10 της απόφασης (ΕΕ) 2017/864 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 17ης Μαΐου 2017⁷.

¹ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EL/TXT/?uri=CELEX%3A32017D0864>

² Ο.π.

³ <http://whc.unesco.org/en/list/?&delisted=1>

⁴ <https://ich.unesco.org/en/lists>

⁵ https://ec.europa.eu/programmes/creative-europe/actions/heritage-label_en

⁶ Συμβούλιο της Ευρώπης, 2017.

⁷ Βλέπε ανωτέρω, υποσημείωση 1.

1.2. Στόχοι του ευρωπαϊκού έτους πολιτιστικής κληρονομιάς 2018

Στην απόφαση (ΕΕ) 2017/864 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου σχετικά με το ευρωπαϊκό έτος πολιτιστικής κληρονομιάς (2018)⁸ (εφεξής «απόφαση ΕΕΠΚ»), καθορίστηκαν γενικοί και ειδικοί στόχοι.

Συνολικός σκοπός του ευρωπαϊκού έτους ήταν να ενθαρρύνει την κοινοχρησία και την αναγνώριση της πλούσιας και ποικιλόμορφης πολιτιστικής κληρονομιάς της Ευρώπης, να αυξήσει την ευαισθητοποίηση σχετικά με την κοινή ιστορία και τις κοινές αξίες μας, καθώς και να ενδυναμώσει την αίσθηση του ανήκειν σε έναν κοινό ευρωπαϊκό χώρο.

Οι γενικοί στόχοι του ευρωπαϊκού έτους ήταν η ενθάρρυνση και η υποστήριξη των προσπαθειών που καταβάλλουν η Ένωση, τα κράτη μέλη και οι περιφερειακές και τοπικές αρχές, σε συνεργασία με τον τομέα της πολιτιστικής κληρονομιάς και την ευρύτερη κοινωνία των πολιτών, για την προστασία, τη διαφύλαξη, την επαναχρησιμοποίηση, την ενίσχυση, την ανάδειξη και την προώθηση της πολιτιστικής κληρονομιάς της Ευρώπης. Συγκεκριμένα, γενικοί στόχοι του ευρωπαϊκού έτους ήταν:

- να συμβάλει στην προώθηση του ρόλου της πολιτιστικής κληρονομιάς της Ευρώπης ως καθοριστικού στοιχείου της πολιτισμικής πολυμορφίας και του διαπολιτισμικού διαλόγου (...)
- να ενισχύσει τη συμβολή της ευρωπαϊκής πολιτιστικής κληρονομιάς στην κοινωνία και στην οικονομία, αξιοποιώντας τις άμεσες και έμμεσες οικονομικές δυνατότητές της (...)
- να συμβάλει στην προώθηση της πολιτιστικής κληρονομιάς ως σημαντικού στοιχείου των σχέσεων μεταξύ της Ένωσης και τρίτων χωρών⁹ (...).

1.3. Έρευνα του Ευρωβαρόμετρου για την πολιτιστική κληρονομιά

Στο πλαίσιο των προπαρασκευαστικών εργασιών για το ευρωπαϊκό έτος, διενεργήθηκε ειδική έρευνα του Ευρωβαρόμετρου¹⁰ στο τέλος του 2017. Στόχος της ήταν να αξιολογήσει τη στάση και τις απόψεις των Ευρωπαίων σχετικά με την πολιτιστική κληρονομιά.

Η έρευνα κατέδειξε ότι οι Ευρωπαίοι δηλώνουν:

- ότι η πολιτιστική κληρονομιά είναι σημαντική για τους ίδιους προσωπικά (84 %), καθώς και για την κοινότητά τους (84 %), την περιφέρεια (87 %), τη χώρα (91 %) και την ΕΕ ως σύνολο (80 %).
- ότι οι δημόσιες αρχές θα πρέπει να διαθέσουν περισσότερους πόρους στην πολιτιστική κληρονομιά (74 %) και ότι οι δημόσιες αρχές, συμπεριλαμβανομένης της ΕΕ, θα πρέπει να καταβάλλουν τις βέλτιστες δυνατές προσπάθειες για την προστασία της πολιτιστικής κληρονομιάς·
-ότι είναι περήφανοι για την πολιτιστική κληρονομιά (82 %) και συμφωνούν ότι μπορεί να βελτιώσει την ποιότητα ζωής (71 %) και να ενισχύσει το αίσθημα του ανήκειν στην Ευρώπη (70 %).

2. ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΕΤΟΥΣ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗΣ ΚΛΗΡΟΝΟΜΙΑΣ 2018

Υιοθετήθηκε αποκεντρωμένη προσέγγιση για την εφαρμογή του ευρωπαϊκού έτους πολιτιστικής κληρονομιάς 2018.

⁸ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EL/TXT/?uri=CELEX%3A32017D0864>

⁹ Απόφαση (ΕΕ) 2017/864.

¹⁰ https://europa.eu/cultural-heritage/node/213_el

2.1. Διακυβέρνηση του ευρωπαϊκού έτους πολιτιστικής κληρονομιάς 2018

Σε εθνικό επίπεδο, υπεύθυνοι για τον συντονισμό του ευρωπαϊκού έτους ήταν οι «εθνικοί συντονιστές», οι οποίοι εκπροσωπούσαν τις συμμετέχουσες χώρες —και τα 28 κράτη μέλη, καθώς και εννέα συνδεδεμένες χώρες (Αλβανία, Βοσνία-Ερζεγοβίνη, Γεωργία, Δημοκρατία της Βόρειας Μακεδονίας, Ελβετία, Ισλανδία, Μαυροβούνιο, Νορβηγία και Σερβία).

Σε ευρωπαϊκό επίπεδο, η εφαρμογή του ευρωπαϊκού έτους ήταν κοινή προσπάθεια της Ευρωπαϊκής Επιτροπής (έως 15 ΓΔ), του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, του Συμβουλίου της ΕΕ, της Επιτροπής των Περιφερειών και της Ευρωπαϊκής Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής. Η Επιτροπή διασφάλισε τον συντονισμό του ευρωπαϊκού έτους σε επίπεδο Ένωσης.

Στο έργο της Επιτροπής βοήθησε μια ομάδα 38 οργανώσεων της κοινωνίας των πολιτών («επιτροπή ενδιαφερόμενων μερών»), οι οποίες επελέγησαν μέσω ανοικτής και διαφανούς διαδικασίας, κατόπιν ανοικτής πρόσκλησης συμμετοχής. Συμμετείχαν επίσης η UNESCO και το Συμβούλιο της Ευρώπης.

Κατά τη διάρκεια της περιόδου 2017-2018, η Επιτροπή συγκάλεσε έξι συνεδριάσεις της επιτροπής ενδιαφερόμενων μερών και των εθνικών συντονιστών για τον συντονισμό της διεξαγωγής του ευρωπαϊκού έτους· στις συνεδριάσεις συμμετείχαν εκπρόσωποι του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου ως παρατηρητές.

2.2. Πόροι

Για το ευρωπαϊκό έτος πολιτιστικής κληρονομιάς 2018 διατέθηκε προϋπολογισμός ύψους 8 εκατ. EUR, σύμφωνα με την προαναφερόμενη απόφαση (ΕΕ) 2017/864 για τα έτη 2017-18. Μεγάλο μέρος του προϋπολογισμού χρησιμοποιήθηκε για τη χρηματοδότηση ειδικής πρόσκλησης υποβολής προτάσεων για έργα συνεργασίας στο πλαίσιο του προγράμματος «Δημιουργική Ευρώπη» (4,8 εκατ. EUR). Επιπλέον, η Επιτροπή χρησιμοποίησε τον προϋπολογισμό αυτόν για να στηρίξει έργα σε ευρωπαϊκό επίπεδο, όπως η συνεργασία με το Διεθνές Συμβούλιο Μνημείων και Τοποθεσιών ICOMOS σχετικά με ποιοτικά πρότυπα της ΕΕ για παρέμβαση στην πολιτιστική κληρονομιά¹¹, το πρόγραμμα WeAre#EuropeForCulture¹², το πρόγραμμα «Faro Way» σε συνεργασία με το Συμβούλιο της Ευρώπης¹³ και το κοινό έργο της ΕΕ και της UNESCO σχετικά με την ενδυνάμωση της νεολαίας για την πολιτιστική κληρονομιά¹⁴. καθώς και μια επικοινωνιακή εκστρατεία και μια έρευνα του Ευρωβαρόμετρου¹⁵ (συνολικά 2,8 εκατ. EUR). Με τον υπόλοιπο προϋπολογισμό καλύφθηκαν οι δαπάνες για μια σειρά δραστηριοτήτων στήριξης και συντονισμού.

3. ΒΑΣΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ

3.1. Επικοινωνιακή εκστρατεία

Διοργανώθηκε επικοινωνιακή εκστρατεία σε επίπεδο ΕΕ. Η εκστρατεία απευθυνόταν κυρίως σε μαθητές σχολείου (ηλικίας 10-15 ετών) και σε νέους (ηλικίας 15-25 ετών).

Το επικοινωνιακό υλικό που διατέθηκε σε όλα τα κράτη μέλη της ΕΕ στις αντίστοιχες γλώσσες τους συμπεριλάμβανε οπτική ταυτότητα και λογότυπο ειδικά σχεδιασμένα για το ευρωπαϊκό έτος και στις 24 γλώσσες της ΕΕ, το σύνθημα «Η κληρονομιά μας: Το παρελθόν συναντά το μέλλον», ιστότοπο¹⁶, έντυπο και οπτικοακουστικό επικοινωνιακό υλικό σε όλες τις γλώσσες της ΕΕ, καθώς και

¹¹ <http://openarchive.icomos.org/2083/>

¹² <https://www.photoconsortium.net/we-are-europeforculture/>

¹³ <https://www.coe.int/en/web/culture-and-heritage/the-faro-way>

¹⁴ <https://en.unesco.org/news/new-network-young-cultural-heritage-professionals-emerges-unescocoe-project>

¹⁵ http://data.europa.eu/euodp/en/data/dataset/S2150_88_1_466_ENG

¹⁶ https://europa.eu/cultural-heritage/european-year-cultural-heritage_el.html

εργαλειοθήκη για τους εκπαιδευτικούς¹⁷. Επιπλέον, δημιουργήθηκε διμηνιαίο ενημερωτικό δελτίο το οποίο αποστέλλεται σε περισσότερους από 8 000 ανθρώπους (με τους περισσότερους συνδρομητές στην Ισπανία, την Ιταλία, το Βέλγιο, την Ελλάδα και τη Γαλλία).

Μέσω της εκστρατείας στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης προσεγγίστηκαν περίπου 18 εκατομμύρια άνθρωποι, η πλειονότητα των οποίων ήταν νέοι (18-24 και 25-34, κάθε ομάδα αντιστοιχεί περίπου σε ποσοστό 31-35 %). Το 2018 το χάσταγκ #EuropeForCulture εμφανίστηκε 146 000 φορές στις πλατφόρμες των μέσων κοινωνικής δικτύωσης.

Το ευρωπαϊκό έτος πολιτιστικής κληρονομιάς προσέελκυσε επίσης το ιδιαίτερο ενδιαφέρον των παραδοσιακών έντυπων μέσων (26 544 άρθρα σε μέσα ενημέρωσης για συνολικό διαδικτυακό αναγνωστικό κοινό 5,3 εκατομμυρίων ανθρώπων). Το ARTE προσέφερε στο ΕΕΠΚ 2018 λίστα αναπαραγωγής σε πέντε γλώσσες.

3.2. Εκδηλώσεις και πρωτοβουλίες σε επίπεδο κρατών μελών και ΕΕ

Το 2018 διοργανώθηκαν συνολικά περισσότερες από 23 000 εκδηλώσεις, στις οποίες έλαβαν μέρος πάνω από 12,8 εκατομμύρια συμμετέχοντες (11,7 εκατομμύρια συμμετείχαν σε εκδηλώσεις που διοργανώθηκαν από τα κράτη μέλη και τα ενδιαφερόμενα μέρη και 1,1 εκατομμύρια συμμετείχαν σε εκδηλώσεις που διοργανώθηκαν από τα θεσμικά όργανα της ΕΕ)¹⁸. Το σήμα ΕΕΠΚ 2018 απονεμήθηκε σε περισσότερες από 13 000 εκδηλώσεις (από τις οποίες 2 300 διοργανώθηκαν στην Ιρλανδία).

Επιπλέον, οι τρίτες χώρες που συνδέθηκαν με το ευρωπαϊκό έτος διοργάνωσαν περισσότερες από 620 πρωτοβουλίες και εκδηλώσεις, προσελκύνοντας περισσότερους από 600 000 συμμετέχοντες.

Τα 38 μέλη της επιτροπής ενδιαφερόμενων μερών, συμπεριλαμβανομένων της UNESCO και του Συμβουλίου της Ευρώπης, διοργάνωσαν 475 εκδηλώσεις και πρωτοβουλίες, στις οποίες έλαβαν μέρος περίπου 400 000 συμμετέχοντες. Μία από τις κορυφαίες πρωτοβουλίες ήταν η σύνοδος κορυφής για την ευρωπαϊκή πολιτιστική κληρονομιά «Sharing Heritage Sharing Values» (Κοινή κληρονομιά κοινές αξίες), η οποία πραγματοποιήθηκε στο Βερολίνο τον Ιούνιο του 2018 και κορυφώθηκε με την έκκληση του Βερολίνου για ανάληψη δράσης στο έγγραφο «Cultural Heritage for the Future of Europe» (Πολιτιστική κληρονομιά για το μέλλον της Ευρώπης), το οποίο υπέγραψαν περισσότεροι από 2 200 πολίτες και οργανώσεις¹⁹.

Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο διοργάνωσε ειδικό συνέδριο υψηλού επιπέδου και συνεδρίαση διακοινοβουλευτικής επιτροπής για την ευρωπαϊκή πολιτιστική κληρονομιά. Η Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και η Ευρωπαϊκή Επιτροπή των Περιφερειών διοργάνωσαν επίσης σειρά ειδικών εκδηλώσεων και δραστηριοτήτων επικοινωνίας.

3.3. Έργα χρηματοδοτούμενα από την ΕΕ και δέκα ευρωπαϊκές πρωτοβουλίες

Η Επιτροπή δημοσίευσε ειδική πρόσκληση υποβολής προτάσεων στο πλαίσιο του προγράμματος «Δημιουργική Ευρώπη». Ως αποτέλεσμα, επελέγησαν 29 έργα διακρατικής συνεργασίας από ένα σύνολο 77 αιτήσεων, για συνολικό ποσό 4,8 εκατ. EUR²⁰.

Η τακτική πρόσκληση του 2018 για έργα συνεργασίας στο πλαίσιο του προγράμματος «Δημιουργική Ευρώπη» ήταν επίσης ανοικτή σε προτάσεις για την πολιτιστική κληρονομιά. Ως αποτέλεσμα, συνολικά διατέθηκαν 10,3 εκατ. EUR σε 35 έργα για την πολιτιστική

¹⁷ https://europa.eu/learning-corner/home_el

¹⁸ Εκτιμήσεις βάσει τριμηνιαίων εκθέσεων παρακολούθησης, συμπεριλαμβανομένων δεδομένων που συλλέχθηκαν από τους εθνικούς συντονιστές των κρατών μελών της ΕΕ, από οργανώσεις μέλη της επιτροπής ενδιαφερόμενων μερών του ΕΕΠΚ και πληροφοριών που ελήφθησαν από τα θεσμικά όργανα της ΕΕ.

¹⁹ <http://www.europanostra.org/wp-content/uploads/2018/06/Berlin-Call-Action-Cultural-Heritage-Future-Europe.pdf>

²⁰ Η πρόσκληση επικεντρωνόταν σε δύο θέματα: ενίσχυση του αισθήματος του ανήκειν σε έναν κοινό ευρωπαϊκό χώρο (12 έργα – 41 % της συνολικής χρηματοδότησης) και προώθηση της πολιτιστικής κληρονομιάς ως πηγής έμπνευσης για σύγχρονη καλλιτεχνική δημιουργία (17 έργα – 59 % της συνολικής χρηματοδότησης).

κληρονομιά μέσω του προγράμματος «Δημιουργική Ευρώπη» το 2018, έναντι 4,9 εκατ. EUR που είχαν διατεθεί για 16 έργα το 2016.

Επιπλέον, δράσεις σχετικά με την πολιτιστική κληρονομιά έλαβαν σημαντική χρηματοδότηση από διάφορα προγράμματα της ΕΕ, όπως προβλέπεται στο άρθρο 8 της οδηγίας (ΕΕ) 2017/864. Το ευρωπαϊκό έτος αποτέλεσε οριζόντια προτεραιότητα του προγράμματος Erasmus+ για το 2018, στο πλαίσιο του οποίου χορηγήθηκαν σχεδόν 92 εκατ. EUR σε 965 έργα συνεργασίας και κινητικότητας που αφορούσαν την πολιτιστική κληρονομιά.

Στο πλαίσιο των κονδυλίων για την πολιτική συνοχής διατέθηκε αρχικά ποσό που εκτιμάται ότι ανέρχεται σε 6 δισ. EUR για την πολιτιστική κληρονομιά κατά την περίοδο 2014-2020. Επικαιροποιημένα στοιχεία σχετικά με τις επενδύσεις του ΕΤΠΑ σε δράσεις για την πολιτιστική κληρονομιά παρέχονται στην πλατφόρμα για τα δεδομένα που αφορούν τη συνοχή²¹. Το 2018 και το 2019, στο πλαίσιο του προγράμματος «Ορίζων 2020» διατέθηκαν έως 100 εκατ. EUR σε ερευνητικά έργα σχετικά με την πολιτιστική κληρονομιά. Η χρηματοδότηση της ΕΕ για το περιβάλλον μέσω του προγράμματος LIFE, το οποίο εστιάζει στους τόπους του δικτύου Natura 2000, διαδραμάτισε επίσης σημαντικό ρόλο κατά τη διάρκεια του ευρωπαϊκού έτους, όπως και τα προγράμματα σχετικά με τον πολιτιστικό τουρισμό^{22 23} και την ιθαγένεια μέσω του προγράμματος «Ευρώπη για τους πολίτες».

Στο πλαίσιο της κοινής γεωργικής πολιτικής, μέσω του Ευρωπαϊκού Γεωργικού Ταμείου Αγροτικής Ανάπτυξης (ΕΓΤΑΑ), παρασχέθηκε επίσης στήριξη σε πολλές πρωτοβουλίες σχετικές με την αγροτική πολιτιστική κληρονομιά.

Τέλος, το 2018 η Επιτροπή συνέχισε την παροχή πολιτικής και χρηματοδοτικής στήριξης στην Europeana, την πανευρωπαϊκή διαδικτυακή πολιτιστική πλατφόρμα.

Προς συμπλήρωση αυτών των χρηματοδοτικών προσπαθειών, η Επιτροπή δρομολόγησε μακροπρόθεσμα έργα και πρωτοβουλίες πολιτικής σχετικά με δέκα θέματα («δέκα ευρωπαϊκές πρωτοβουλίες»). Οι πρωτοβουλίες αυτές υλοποιήθηκαν σε συνεργασία με το Συμβούλιο της Ευρώπης, την UNESCO και άλλους εταίρους και οργανώσεις των ενδιαφερόμενων μερών.

3.4. Διακρατικές πρωτοβουλίες

Κατά τη διάρκεια του ευρωπαϊκού έτους πολιτιστικής κληρονομιάς 2018, δρομολογήθηκαν πολυάριθμες διασυνοριακές ευρωπαϊκές πρωτοβουλίες από ενδιαφερόμενα μέρη και εθνικούς συντονιστές.

Χαρακτηριστικά παραδείγματα αποτελούν η πρόκληση #Ode2JoyChallenge²⁴, που διοργανώθηκε από τον οργανισμό Europa Nostra (25 χώρες)· η πρωτοβουλία «Work It Out²⁵» του οργανισμού «European Route of Industrial Heritage» στο πλαίσιο της οποίας 3 000 νέοι άνθρωποι σε ολόκληρη την Ευρώπη χόρευαν ταυτόχρονα σε 10 χώρες και η πρωτοβουλία «The Torch Initiative²⁶», υπό τον συντονισμό του δικτύου «Future of Religious Heritage», στο πλαίσιο της οποίας συγκεντρώθηκαν προσωπικές αναμνήσεις και ιστορίες προσώπων σχετικές με τη θρησκευτική κληρονομιά.

²¹ <https://cohesiondata.ec.europa.eu/stories/s/9gyi-w56p>

²² Πρόγραμμα για την ανταγωνιστικότητα των επιχειρήσεων και τις μικρομεσαίες επιχειρήσεις
https://ec.europa.eu/growth/smes/cosme_en

²³ 02 02 77 21 Προπαρασκευαστική δράση Διακρατικό ευρωπαϊκό τουριστικό προϊόν που συνδέεται με τον πολιτισμό.

²⁴ <https://www.europanostra.org/ode-joy-challenge/>

²⁵ <https://www.erih.net/projects/erih-dance-event-work-it-out/>

²⁶ <https://www.frh-europe.org/projects/frh-torch/more-information/>

Τέλος, δύο παραδείγματα πρωτοβουλιών που δρομολογήθηκαν από κράτη μέλη και οι οποίες διαδόθηκαν σε ολόκληρη την Ευρώπη είναι η «Rendez-vous aux Jardins²⁷» του γαλλικού Υπουργείου Πολιτισμού (16 χώρες)· καθώς και η «Ringling the Bells²⁸» που αναλήφθηκε από τη γερμανική επιτροπή πολιτιστικής κληρονομιάς (800 καμπάνες σε 25 χώρες χτύπησαν ταυτόχρονα την παγκόσμια ημέρα ειρήνης, στις 21 Σεπτεμβρίου 2018).

3.5. Παγκόσμια απήχηση του ευρωπαϊκού έτους 2018

Το ευρωπαϊκό έτος είχε παγκόσμια απήχηση. Συνδεδεμένες χώρες με το έτος ήταν οι χώρες των Δυτικών Βαλκανίων (Αλβανία, Βοσνία-Ερζεγοβίνη, Δημοκρατία της Βόρειας Μακεδονίας, Μαυροβούνιο και Σερβία), καθώς και η Γεωργία, η Ισλανδία, η Νορβηγία και η Ελβετία.

Το ευρωπαϊκό έτος προσέφερε επίσης στήριξη για ανάπτυξη ικανοτήτων στον τομέα της πολιτιστικής κληρονομιάς σε παγκόσμιο επίπεδο²⁹.

Οι αντιπροσωπείες της ΕΕ σε ολόκληρο τον κόσμο συνέβαλαν στην προβολή της διεθνούς πτυχής του έτους μέσω διαφόρων δραστηριοτήτων.

4. ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΣΕ ΕΠΙΠΕΔΟ ΕΕ

Επιπλέον των εκδηλώσεων που διοργανώθηκαν σε ολόκληρη την Ευρώπη και πέραν αυτής, το ευρωπαϊκό έτος απέφερε πολύαριθμα παραδοτέα και αποτελέσματα πολιτικής.

4.1. Δέσμευση για την πολιτική κληρονομιά

Το ευρωπαϊκό έτος πολιτιστικής κληρονομιάς εγκαινίασε μια σειρά πρωτοβουλιών για την προσέλκυση νεότερων και μεγαλύτερων γενεών, επαγγελματιών και τοπικών κοινωνιών στην πολιτιστική κληρονομιά και την ευρωπαϊκή διάστασή της. Στα παραδοτέα συμπεριλαμβάνονται τα εξής:

- 30 εκατομμύρια άνθρωποι συμμετείχαν στις 60 000 εκδηλώσεις της ειδικής έκδοσης της πρωτοβουλίας «Ευρωπαϊκές ημέρες πολιτιστικής κληρονομιάς», η οποία ήταν αφιερωμένη στο ευρωπαϊκό έτος³⁰.
- η πλατφόρμα Europeana υλοποίησε πολύαριθμες πρωτοβουλίες προσέγγισης προς υποστήριξη της ψηφιακής προσβασιμότητας των πόρων πολιτιστικής κληρονομιάς·
- ειδικό βραβείο στο πλαίσιο των βραβείων προσβάσιμης πόλης της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για το 2019³¹ απονεμήθηκε στις πόλεις Vilborg (Δανία) και Monteverde (Ιταλία) για τη βελτίωση της προσβασιμότητας των ατόμων με αναπηρίες·
- το Κοινό Κέντρο Ερευνών της Ευρωπαϊκής Επιτροπής ανέπτυξε καινοτόμα εργαλεία για να ενισχύσει τη δραστηριοποίηση των πολιτών σε σχέση με την πολιτιστική κληρονομιά: τη διαδικτυακή πλατφόρμα «Story Maps»³² (διαδραστικές και εύκολα προσβάσιμες πληροφορίες σχετικά με τις πρωτοβουλίες της ΕΕ για την πολιτιστική κληρονομιά στην Ευρώπη) και τη

²⁷ <https://rendezvousauxjardins.culture.gouv.fr/>

²⁸ <https://sharingheritage.de/en/projects/friede-sei-ih-erst-gelaeute-ringing-the-bells/>

²⁹ - Έργα: υποστήριξη της δημιουργίας βιώσιμου δικτύου διαχειριστών πολιτιστικής κληρονομιάς μέσω της διαδρομής πολιτιστικής κληρονομιάς των Δυτικών Βαλκανίων·
- ανάπτυξη ικανοτήτων για την καταπολέμηση της παράνομης διακίνησης, της ληλασίας και της καταστροφής πολιτιστικής κληρονομιάς στο Ιράκ, τη Λιβύη, τη Συρία και την Υεμένη στο πλαίσιο κοινού έργου με την UNESCO·
- και εκπλήρωση βασικών αναπτυξιακών στόχων στο Ιράν, το Αφγανιστάν και την Κεντρική Ασία μέσω των διαδρόμων πολιτιστικής κληρονομιάς του δρόμου του μεταξιού (Silk Road Heritage Corridors) (χρηματοδοτική στήριξη 3,4 εκατ. EUR).

<https://en.unesco.org/silkroad/about-silk-road>

³⁰ Κατάλογος με 101 ιδέες εκδηλώσεων για συμμετοχή στις ευρωπαϊκές ημέρες πολιτιστικής κληρονομιάς 2018 -

https://europa.eu/cultural-heritage/toolkits/101-event-ideas-european-heritage-days_en

³¹ <https://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=738&langId=el&pubId=8208&furtherPubs=yes>

³² <http://eu-commission.maps.arcgis.com/apps/MapJournal/index.html?appid=e3e538d4e4b743c8a6bc7a363fbc2310>

διαδικτυακή εφαρμογή «Cultural gems»³³ (για την ανταλλαγή και τη διεύρυνση των γνώσεων σχετικά με κέντρα πολιτιστικών εκδηλώσεων σε ευρωπαϊκές πόλεις).

- η πολιτιστική κληρονομιά αποτέλεσε το θέμα προτεραιότητας για το 2018 στο eTwinning, την κοινότητα για εκπαιδευτικούς και σχολεία στην Ευρώπη. Στο βιβλίο του e-Twinning «Europe's cultural heritage through eTwinning»³⁴ συμπεριλήφθηκαν παραδείγματα έργων και δραστηριοτήτων· τέλος, σε συνέδριο που διοργανώθηκε συγκεντρώθηκαν 600 συμμετέχοντες.
- εργαλειοθήκη και διαδικτυακό παιχνίδι σε όλες τις γλώσσες της ΕΕ παρείχαν στήριξη σε εκπαιδευτικούς οποιουδήποτε αντικειμένου ή κλάδου προκειμένου η πολιτιστική κληρονομιά να μπει στις αίθουσες διδασκαλίας³⁵.
- 15 000 νέοι Ευρωπαίοι ανακάλυψαν την ευρωπαϊκή πολιτιστική κληρονομιά μέσω της πιλοτικής πρωτοβουλίας DiscoverEU.
- νέοι άνθρωποι εργάστηκαν εθελοντικά για έργα σχετικά με την πολιτιστική κληρονομιά μέσω του Ευρωπαϊκού Σώματος Αλληλεγγύης.

4.2. Βιωσιμότητα της πολιτιστικής κληρονομιάς

Κατά τη διάρκεια του 2018, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή και οι οργανισμοί εταίροι της υλοποίησαν σειρά δράσεων με σκοπό την ενσωμάτωση της πολιτιστικής κληρονομιάς στις περιβαλλοντικές, αρχιτεκτονικές και χωροταξικές πολιτικές. Στα παραδοτέα συμπεριλαμβάνονται τα εξής:

- η δήλωση του Leeuwarden³⁶ σχετικά με την προσαρμοσμένη επαναχρησιμοποίηση της αρχιτεκτονικής κληρονομιάς.
- κατάλογος βέλτιστων πρακτικών στη χρήση επενδύσεων από το Ευρωπαϊκό Περιφερειακό Ταμείο Ανάπτυξης, συμπεριλαμβανομένων των προγραμμάτων Interreg, για την καλύτερη προστασία, επαναχρησιμοποίηση, βελτίωση και προώθηση της πολιτιστικής κληρονομιάς³⁷.
- η έκθεση³⁸ σχετικά με τις συνδέσεις μεταξύ της πολιτιστικής κληρονομιάς και του δικτύου Natura 2000^{39 40}.
- συστάσεις πολιτικής⁴¹ για τον βιώσιμο πολιτιστικό τουρισμό, παράλληλα με έναν νέο ορισμό του βιώσιμου πολιτιστικού τουρισμού.
- σε 18 ευρωπαϊκούς προορισμούς αριστείας⁴² απονεμήθηκε το βραβείο EDEN για την ανάπτυξη ειδικής προσφοράς στον τομέα του τουρισμού με βάση τα τοπικά πολιτιστικά περιουσιακά στοιχεία τους⁴³.
- το πρόγραμμα «World Heritage Journeys in the EU» σε συνεργασία με την UNESCO, το οποίο συνδέει 34 συμβολικούς και λιγότερο γνωστούς τόπους πολιτιστικής κληρονομιάς της UNESCO σε 19 ευρωπαϊκές χώρες⁴⁴.
- 6 διακρατικά έργα με 46 δικαιούχους προώθησαν διακρατικά τουριστικά προϊόντα σχετικά με την ευρωπαϊκή πολιτιστική κληρονομιά χρησιμοποιώντας τεχνολογίες που συνδέονται με τους κλάδους του πολιτισμού και της δημιουργικότητας⁴⁵.

³³ <https://culturalgems.jrc.ec.europa.eu>

³⁴ <https://www.etwinning.net/eun-files/Online%20-%20eTwinning%20publication%2024.09.2018.pdf>

³⁵ https://europa.eu/learning-corner/sites/teachers2/files/files/eych-2018-toolkit-teachers_el.pdf

³⁶ https://europa.eu/cultural-heritage/news/declaration-adaptive-reuse-built-heritage-adopted_en

³⁷ Ηλεκτρονικό βιβλίο «Connecting Cultures, Connected Citizens» -

<http://www.interact-eu.net/library/e-book-connecting-cultures-connected-citizens/pageflip>.

³⁸ https://ec.europa.eu/environment/nature/natura2000/management/links_natural_cultural_heritage_en.htm

³⁹ https://ec.europa.eu/environment/nature/natura2000/index_en.htm

⁴⁰ http://ec.europa.eu/environment/nature/natura2000/management/pdf/case_study_natura2000_cultural_heritage.pdf

⁴¹ Συστάσεις της ομάδας εργασίας «ανοικτή μέθοδος συντονισμού για τον βιώσιμο πολιτιστικό τουρισμό». Βλέπε

https://europa.eu/cultural-heritage/toolkits/sustainable-cultural-tourism-recommendations_en.

⁴² https://ec.europa.eu/growth/sectors/tourism/eden/about/themes_en#y2017

⁴³ https://ec.europa.eu/growth/sectors/tourism/eden/about/themes_en#y2017

⁴⁴ <https://visitworldheritage.com/en/eu/>

⁴⁵ <https://ec.europa.eu/docsroom/documents/29223?locale=el>

- η «Διακήρυξη της Βαρκελώνης»⁴⁶ για τη βελτίωση της βιωσιμότητας και της ανταγωνιστικότητας των κοινωνικών και πολιτιστικών επιπτώσεων του τουρισμού στην Ευρώπη.

4.3. Προστασία της πολιτιστικής κληρονομιάς

Το ΕΕΠΚ 2018 έθεσε σε εφαρμογή μια κινητοποίηση μεγάλης κλίμακας για τη βελτίωση του τρόπου προστασίας της πολιτιστικής κληρονομιάς σε ευρωπαϊκό επίπεδο. Στα παραδοτέα συμπεριλαμβάνονται τα εξής:

- το βιβλίο «European quality principles for EU-funded interventions with potential impact upon cultural heritage», σε συνεργασία με το ICOMOS⁴⁷.
- μελέτη σχετικά με τη διαφύλαξη της πολιτιστικής κληρονομιάς από φυσικές και ανθρωπογενείς καταστροφές – η πρώτη χαρτογράφηση στρατηγικών και εργαλείων σε επίπεδο ΕΕ που συμβάλλουν στην εφαρμογή του πλαισίου Sendai για τον περιορισμό του κινδύνου καταστροφών και χαράσσουν τον δρόμο για βελτίωση της συνεργασίας μεταξύ των κρατών μελών⁴⁸.
- ερευνητικά έργα και έργα ανάπτυξης ικανοτήτων για τη βελτίωση της κατανόησης των κινδύνων καταστροφών που απειλούν την πολιτιστική κληρονομιά⁴⁹ και την ενίσχυση των μέτρων πρόληψης·
- έρευνα για το παράνομο εμπόριο πολιτιστικών αγαθών και τη χρήση διαθέσιμων τεχνολογιών για την καταπολέμησή του· συμβολή στη βαθύτερη κατανόηση της συγκεκριμένης εγκληματικής δραστηριότητας και τρόποι περιορισμού της⁵⁰.
- εργαλειοθήκη που αναπτύχθηκε σε συνεργασία με την UNESCO για το ευρωπαϊκό δικαστικό σώμα και τους υπαλλήλους επιβολής του νόμου σχετικά με την καταπολέμηση της παράνομης διακίνησης πολιτιστικών αγαθών⁵¹.
- αξιολόγηση της δυνατότητας προώθησης της χρήσης του προγράμματος γεωσκόπησης της ΕΕ Copernicus για τη διατήρηση, την παρακολούθηση και τη διαχείριση της πολιτιστικής κληρονομιάς⁵².
- κινητοποίηση των τομέων πολιτιστικής κληρονομιάς και διατήρησης της ιστορίας για την ανάληψη δράσης για το κλίμα προς στήριξη της συμφωνίας των Παρισίων σχετικά με την κινητοποίηση του τομέα της πολιτιστικής κληρονομιάς στο πλαίσιο της δράσης για το κλίμα. Διοργανώθηκε για την Παγκόσμια Διάσκεψη Κορυφής για την Κλιματική Αλλαγή 2018, σε συνεργασία με το ICOMOS⁵³.

⁴⁶ Δρομολογήθηκε από το NECSTouR σε συνεργασία με την Ευρωπαϊκή Επιτροπή Τουρισμού, την οργάνωση Europa Nostra, το Ευρωπαϊκό Δίκτυο Πολιτιστικού Τουρισμού (European Cultural Tourism Network) με τη στήριξη της πλατφόρμας European Heritage Alliance 3.3.
Βλέπε: <http://necstour.eu/news/barcelona-declaration-“better-places-live-better-places-visit”-necstour’s-legacy-2018-european>.

⁴⁷ <http://openarchive.icomos.org/2083/>

⁴⁸ <https://publications.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/8fe9ea60-4cea-11e8-be1d-01aa75ed71a1/language-en/format-PDF/source-71040971>

⁴⁹ Σύμφωνα με το πλαίσιο Sendai για τον περιορισμό του κινδύνου καταστροφών, στόχος Γ (Estimate Direct Economic Loss), https://www.unisdr.org/files/43291_sendaiframeworkfordrren.pdf.

⁵⁰ <https://publications.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/d79a105a-a6aa-11e9-9d01-01aa75ed71a1/language-en/format-PDF>

⁵¹ <https://unesdoc.unesco.org/ark:/48223/pf0000266098>

⁵² https://publications.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/220f385f-76bd-11e9-9f05-01aa75ed71a1/language-en?WT.mc_id=Selectedpublications&WT.ria_c=677&WT.ria_f=3988&WT.ria_ev=search

⁵³ <https://www.globalclimateactions Summit.org/events/cultural-heritage-network-2/>

4.4. Καινοτομία

Το ευρωπαϊκό έτος 2018 εγκαινίασε μια μεγάλης κλίμακας προσπάθεια για την προώθηση της εξεύρεσης καινοτόμων και πρωτοποριακών λύσεων στις προκλήσεις του τομέα πολιτιστικής κληρονομιάς. Στα παραδοτέα συμπεριλαμβάνονται τα εξής:

- η έκδοση «Policy Review: Innovation in Cultural Heritage Research»⁵⁴ η δέση αποτελεσμάτων της υπηρεσίας Cordis με τίτλο «Heritage at Risk: EU research and innovation for a more resilient cultural heritage»⁵⁵ και η έκδοση με τίτλο «Innovative solutions for Cultural Heritage»⁵⁶.
- «Fostering cooperation in the European Union on skills, training and knowledge transfer in cultural heritage professions» - εγχειρίδιο ορθών πρακτικών για πολιτιστικά και εκπαιδευτικά ιδρύματα⁵⁷.
- η προετοιμασία της νέας έκδοσης του εργαλείου αναφοράς για την παρακολούθηση των επιδόσεων πολιτιστικών και δημιουργικών πόλεων στην Ευρώπη «Cultural and Creative Cities Monitor»⁵⁸.
- το κοινό πιλοτικό έργο της ΕΕ και του Συμβουλίου της Ευρώπης «STEPS»⁵⁹, που έχει ως στόχο την εξέταση βιώσιμων προτύπων συμμετοχικής διακυβέρνησης.
- το κοινό πρόγραμμα της ΕΕ και του Συμβουλίου της Ευρώπης «The Faro Way: enhanced participation in cultural heritage»⁶⁰.
- έκθεση της ομάδας εμπειρογνομόνων της ΕΕ σχετικά με τη συμμετοχική διακυβέρνηση της πολιτιστικής κληρονομιάς⁶¹.

5. ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗ - ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΔΡΑΣΗΣ ΣΤΟΝ ΤΟΜΕΑ ΤΗΣ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗΣ ΚΛΗΡΟΝΟΜΙΑΣ

Προκειμένου να διασφαλιστεί ο μακροπρόθεσμος αντίκτυπος πολιτικής του ευρωπαϊκού έτους, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή δημοσίευσε στις 5 Δεκεμβρίου 2018 το ευρωπαϊκό πλαίσιο δράσης στον τομέα της πολιτιστικής κληρονομιάς⁶² [SWD (2018) 491], στο οποίο προβλέπονται κοινές κατευθύνσεις για δραστηριότητες σχετικές με την πολιτιστική κληρονομιά σε ευρωπαϊκό επίπεδο, και κυρίως στο πλαίσιο των πολιτικών και των προγραμμάτων της ΕΕ.

Το πλαίσιο δράσης διαρθρώνεται γύρω από τέσσερις αρχές, πέντε πυλώνες και 65 δράσεις.

Οι τέσσερις αρχές του ευρωπαϊκού πλαισίου δράσης στον τομέα της πολιτιστικής κληρονομιάς είναι η ανθρωποκεντρική προσέγγιση, η ενσωμάτωση της διάστασης της πολιτιστικής κληρονομιάς σε διάφορες πολιτικές της ΕΕ, η χάραξη πολιτικής βάσει αποδεικτικών στοιχείων και η συνεργασία πολλαπλών ενδιαφερόμενων μερών.

Οι πέντε τομείς δράσης είναι οι ακόλουθοι:

- Πολιτιστική κληρονομιά για μια Ευρώπη χωρίς αποκλεισμούς: συμμετοχή και πρόσβαση για όλους
- Πολιτιστική κληρονομιά για μια βιώσιμη Ευρώπη: έξυπνες λύσεις για ένα συνεκτικό και βιώσιμο μέλλον

⁵⁴ <https://publications.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/1dd62bd1-2216-11e8-ac73-01aa75ed71a1>

⁵⁵ <https://publications.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/1dcbe60b-79ba-11e8-ac6a-01aa75ed71a1/>

⁵⁶ <https://publications.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/2a7477b0-e988-11e8-b690-01aa75ed71a1/language-en>

⁵⁷ <https://publications.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/e38e8bb3-867b-11e9-9f05-01aa75ed71a1/language-en/format-PDF/source-98656174>

⁵⁸ <https://composite-indicators.jrc.ec.europa.eu/cultural-creative-cities-monitor/>

⁵⁹ <https://www.coe.int/en/web/interculturalcities/cultural-heritage-and-diversity>

⁶⁰ <https://www.coe.int/en/web/culture-and-heritage/-/new-joint-project-the-faro-way-enhanced-participation-in-cultural-heritage->

⁶¹ <https://publications.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/b8837a15-437c-11e8-a9f4-01aa75ed71a1/language-en>

⁶² <https://ec.europa.eu/culture/sites/culture/files/library/documents/staff-working-document-european-agenda-culture-2018.pdf>

- Πολιτιστική κληρονομιά για μια ανθεκτική Ευρώπη: διαφύλαξη της επαπειλούμενης πολιτιστικής κληρονομιάς
- Πολιτιστική κληρονομιά για μια καινοτόμο Ευρώπη: κινητοποίηση γνώσης και έρευνας
- Πολιτιστική κληρονομιά για ισχυρότερες παγκόσμιες εταιρικές σχέσεις: ενίσχυση της διεθνούς συνεργασίας.

Το πλαίσιο συστήνει επίσης μια νέα πολυμερή ομάδα εμπειρογνομόνων της Επιτροπής για την πολιτιστική κληρονομιά⁶³, η οποία θα λειτουργεί ως πλατφόρμα διαβούλευσης και ανταλλαγής βέλτιστων πρακτικών για βιώσιμες και συμμετοχικές πολιτικές πολιτιστικής κληρονομιάς στην Ευρώπη.

6. ΣΥΝΟΛΙΚΗ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

Το ευρωπαϊκό έτος σημείωσε επιτυχία όσον αφορά την ενίσχυση της ευρωπαϊκής διάστασης της πολιτιστικής κληρονομιάς.

Σε δήλωση που εξέδωσαν στο Βουκουρέστι στις 16 Απριλίου 2019, οι υπουργοί πολιτισμού της ΕΕ αναγνώρισαν⁶⁴ ότι «η επιτυχία του ευρωπαϊκού έτους πολιτιστικής κληρονομιάς 2018 βασίστηκε σε ένα κατάλληλο πλαίσιο διακυβέρνησης πολλαπλών ενδιαφερόμενων μερών, σε σαφή θεματική εστίαση, στη συμμετοχή διαφόρων τμημάτων των κοινωνιών μας και στη διασυννοριακή συνεργασία»⁶⁵.

Επιδοκίμασαν το ευρωπαϊκό πλαίσιο δράσης στον τομέα της πολιτιστικής κληρονομιάς και εξέφρασαν τη στήριξή τους για περαιτέρω δράσεις της ΕΕ στο πεδίο αυτό, σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στο πλαίσιο δράσης.

Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο υποστήριξε θερμά το ευρωπαϊκό έτος και τάχθηκε υπέρ της ανάληψης περαιτέρω δράσεων για την πολιτιστική κληρονομιά σε επίπεδο ΕΕ. Κατά τη συζήτηση των αποτελεσμάτων του έτους στην Επιτροπή Πολιτισμού και Παιδείας, τα μέλη της επιτροπής αναγνώρισαν το έτος ως μία από τις σημαντικές επιτυχίες της παρούσας Επιτροπής από την άποψη τόσο πολιτικών πρωτοβουλιών όσο και υλοποίησης. Επαίνεσαν το πρότυπο ολοκληρωμένης διαχείρισης, το πνεύμα συνεργασίας μεταξύ πολλαπλών ενδιαφερόμενων μερών και ζήτησαν να αναληφθούν φιλόδοξες δράσεις παρακολούθησης⁶⁶.

7. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ

Το ευρωπαϊκό έτος πολιτιστικής κληρονομιάς είχε θετικό αντίκτυπο στη θεώρηση της πολιτιστικής κληρονομιάς της Ευρώπης ως ισχυρού πόρου για την Ευρώπη. Μέσω της ανάδειξης της πολιτιστικής κληρονομιάς της Ευρώπης στα εθνικά θεματολόγια και στο θεματολόγιο της ΕΕ και μέσω ευρείας κινητοποίησης των φορέων, το έτος συνέβαλε στην ανάπτυξη διαπολιτισμικής συζήτησης σχετικά με τα στοιχεία που είναι κοινά σε όλους τους Ευρωπαίους.

Με βάση τα αποτελέσματα του ευρωπαϊκού έτους πολιτιστικής κληρονομιάς και λαμβανομένων υπόψη των αρχών που προσδιορίστηκαν στο ευρωπαϊκό πλαίσιο δράσης, η Επιτροπή από κοινού με τα κράτη μέλη και τα ενδιαφερόμενα μέρη του τομέα της πολιτιστικής κληρονομιάς θα συνεχίσουν την υλοποίηση ενός πιο μακροπρόθεσμου οράματος για τη διαχείριση, τη διαφύλαξη και την ενίσχυση της ευρωπαϊκής πολιτιστικής κληρονομιάς.

⁶³ https://ec.europa.eu/culture/news/call-applications-cultural-heritage-forum_en

⁶⁴ <https://www.consilium.europa.eu/media/39209/190416-bucharest-declaration-on-the-role-of-culture-in-building-europes-future.pdf>

⁶⁵ <https://www.consilium.europa.eu/media/39209/190416-bucharest-declaration-on-the-role-of-culture-in-building-europes-future.pdf>

⁶⁶ Συνεδρίαση της επιτροπής CULT στις 2 Απριλίου 2019, <http://europarl.europa.eu/elive/en/committees/video?event=20190402-0900-COMMITTEE-CULT>.